

Innst. 437 L

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget fra familie- og kulturkomiteen

Prop. 120 L (2012–2013)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om endringer i barnehageloven (politiattest m.m.)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Hovedinnholdet i proposisjonen

Regjeringen foreslår at reglene i barnehageloven om politiattest og rapportering av tjenstedata fra barnehageeier endres. Lovforslaget innebærer at barnehagelovens bestemmelse om politiattest harmoniseres med politiregisterlovens overordnede regler om barneomsorgsattest, og at rapportering av tjenstedata etter barnehageloven utvides til å gjelde også kommunale barnehageeiere. En slik plikt til rapportering for kommunale barnehageeiere følger i dag av kommuneloven.

1.2 Forslag om å endre reglene om politiattest i barnehageloven

1.2.1 Departementets vurdering og forslag

GJENNOMFØRING AV POLITIREGISTERLOVENS BESTEMMELSER OM BARNEOMSORGSATTEST I BARNEHAGELOVEN

Det er etter Kunnskapsdepartementets vurdering to alternativer for å gjennomføre den vedtatte politiregisterloven i barnehageloven § 19. Det ene er at man gjengir innholdet i politiregisterloven § 39 første ledd i barnehageloven § 19, det andre at det i barnehageloven § 19 blir vist til politiregisterloven § 39.

Kunnskapsdepartementet mener at det er avgjørende at barnehageloven til enhver tid er samstemt med politiregisterlovens overordnede regler. På denne bakgrunn mener departementet at gjennomfø-

ringen av politiregisterloven i barnehageloven § 19 bør gjøres ved en henvisning til § 39. Ved å velge denne retts tekniske løsningen unngår man risikoen for at det oppstår manglende harmoni mellom barnehageloven og politiregisterloven.

PERSONKRETSEN SOM SKAL AVKREVES POLITI- ATTEST ETTER BARNEHAGELOVEN

Departementet foreslo i høringen at den som skal tilsettes fast eller midlertidig skal legge frem politiattest. I tillegg foreslår departementet at barnehageeier og kommunen som barnehagemyndighet kan kreve politiattest for andre personer som regelmessig oppholder seg i barnehagen, eller har vesentlig innflytelse på barnehagens drift. Dette er en endring i ordlyden fra dagens regulering, men hensikten er imidlertid å videreføre dagens regelverk, der personer som tilsettes i barnehagen må fremvise attest.

Departementet ønsker ikke å innskrenke dagens adgang til å kreve politiattest fra personer som oppholder seg i barnehage, og som over tid er i kontakt med barna.

Departementet mener at hensynet til fleksibilitet i regelverket tilsier å videreføre en adgang til å kreve politiattest for personer som ikke er tilsatt i barnehagen, og at det samtidig er kommunen og barnehageeier som innenfor regelverkets skjønnsmessige rammer bør vurdere hvilke personer som skal levere politiattest.

Oppsummert mener departementet at det med avgjørende vekt på beskyttelseshensynet og tillits-hensynet bør være et absolutt krav om fremleggelse av politiattest for alle som ansettes fast eller midlertidig i barnehagen, og at det bør være lovfestet adgang for barnehageeiere og kommunen til å kreve politiattest også av andre personer uten tilsettelse

som har mulighet til å være i direkte kontakt med barna.

OVERTREDelser AV STRAFFELOVEN SOM SKAL ANMERKES PÅ POLITIATTEST MED HJEMMEL I BARNEHAGELOVEN

Ved vurderingen av hvilke straffebud som skal anmerkes på politiattest med hjemmel i barnehageloven må det sees hen til formålet som berettiger barneomsorgsattest på barnehageområdet. Omfanget av overtredelser som skal anmerkes bør avgrenses til straffebud som rammer handlinger som i relasjon til mindreårige må anses særlig alvorlige og dermed særlig relevante på området. Den generelle vurderingen av hvilke straffebud som bør anmerkes på politiattester for personer som skal ha omsorg for eller oppgaver knyttet til mindreårige ble gjort i arbeidet forut for vedtagelsen av den nye politiregisterloven, jf. Ot.prp. nr. (2008–2009). I arbeidet vurderte Justis- og beredskapsdepartementet gjerningsbeskrivelser av aktuelle straffebestemmelser, med vurderinger av lovovertrederens farepotensiale eller egnethet til å ha oppgaver knyttet til mindreårige. Dette ble gjort med alle relevante bestemmelser i straffeloven og annet regelverk, og har resultert i den rammebestemmelsen som oppstilles i politiregisterloven § 39.

Straffebudene som nevnt i politiregisterloven § 39 første ledd er derfor tatt inn etter grundig avveining mellom hensynet til beskyttelse av barnet, og andre hensyn som eksempelvis resosialisering og rehabilitering av personer som har begått lovbrudd. I likhet med Justis- og beredskapsdepartementets drøftinger i tilknytning til § 39 i politiregisterloven i Ot.prp. nr. 108 (2008–2009) mener Kunnskapsdepartementet at det sentrale spørsmålet er om politiattest etter barnehageloven bør utvides til å omfatte flere straffebud enn de som i dag er nevnt i barnehageloven § 19, og som gjelder seksuelle overgrep mot mindreårige. Det blir et konkret spørsmål om hvilke seksualforbrytelser som bør anmerkes på politiattestene; om volds- og ranskriminalitet bør vises, om overtredelser av narkotikalovgivningen bør anmerkes og om overtredelser av legemiddelovgivningen bør fremgå av barneomsorgsattestene.

Kunnskapsdepartementet slutter seg til de grundige avveininger som er gjort i lovforarbeidet med politiregisterloven, og som dannet utgangspunktet for Stortingets vedtagelse av politiregisterloven. Sammenlignet med gjeldende rett innebærer forslaget som fremmes i proposisjonen en klar utvidelse av hvilke overtredelser i straffeloven som skal anmerkes på politiattester utstedt med hjemmel i barnehageloven. For opplisting av hvilke straffebud som skal anmerkes på politiattester med hjemmel i barnehageloven vises det til politiregisterloven § 39.

KONSEKVENSEN AV ANMERKNINGER PÅ POLITIATTEST INNHENTET MED HJEMMEL I BARNEHAGELOVEN

Ordningen etter vedtagelsen av den nye politiregisterloven er fortsatt at det skal følge av særlovgivningen hvilke konsekvenser anmerkninger på en barneomsorgsattest skal få for den enkelte, og barnehageloven må klargjøre hvilke følger anmerkning på politiattest som er innhentet med hjemmel i barnehageloven skal ha. I tråd med omtalen i høringsnotatet vil det være et spørsmål om anmerkninger skal medføre et yrkesforbud i barnehager. De bestemmelsene som er anmerket på politiattest, men som ikke samtidig medfører yrkesforbud, vil være relevante for barnehageeiers vurdering av om personer er uegnet for arbeid i barnehagen, og det vil i disse tilfellene være anledning for barnehageeier til å utvise et konkret skjønn.

Formålet med å utvide antallet straffebud som skal fremgå av de generelle reglene om barneomsorgsattester etter politiregisterloven § 39, har nettopp vært å utvide beskyttelsen mot overgrep, eller alvorlig og skadelig innflytelse på mindreårige. Oppramsingene i politiregisterloven § 39 første ledd er vurdert å ramme handlinger som er særlig alvorlige i relasjon til mindreårige.

Etter departementets vurdering tilsier skadepotensialet knyttet til seksuelle overgrep mot mindreårige at beskyttelseshensynet veier tungt, og departementet mener at personer som er dømt for seksuelle overgrep mot barn utvilsomt skal være utelukket fra arbeid i barnehagen.

Når det gjelder seksualforbrytelser der fornærmede ikke er et barn, finner departementet at det derimot gir tilstrekkelig beskyttelse at barnehageeier gis myndighet å gjøre en konkret vurdering av om personen er uegnet. Departementet foreslår derfor at dette konkret synliggjøres i barnehageloven. Der det foreligger en anmerkning som viser at noen er dømt for seksuelle overgrep mot mindreårige er det et absolutt forbud mot ansettelse av vedkommende, og ikke rom for noen skjønnsmessig vurdering.

Departementet mener at det ikke er tilstrekkelig grunnlag til å lovfeste et yrkesforbud knyttet til narkotika, rans- og voldskriminalitet i barnehageloven.

Det er barnehageeiers ansvar å se eventuelle anmerkninger på politiattester i sammenheng med de opplysninger som fremkommer i intervju og gjennom referanser. Dersom vedkommende har anmerkninger på politiattesten som ikke ubetinget utelukker vedkommende fra å arbeide i barnehage, vil det være opp til barnehageeier å vurdere hvilken betydning anmerkningen skal få. Forhold som type anmerkning, hvor lang tid det er gått siden forholdet og vedkommendes alder på det aktuelle tidspunktet er momenter som vil kunne ha betydning for barneha-

geieiers vurdering. Departementet foreslår derfor som nevnt foran at det i barnehageloven bør presiseres at arbeidsgiver skal gjøre en konkret vurdering der en person har anmerkninger som ikke ubetinget utelukker vedkommende fra tilsetting i barnehagen.

SPØRSMÅLET OM POLITIATTEST MED HJEMMEL I BARNEHAGELOVEN SKAL OMFATTE VERSERENDE SAKER

Til spørsmålet om verserende saker skal anmerkes på politiattester med hjemmel i barnehageloven blir det etter departementets vurdering avgjørende om beskyttelseshensynet tilsier å videreføre gjeldende rett slik at attestene viser om det foreligger siktelse eller tiltale for seksuelle overgrep mot mindreårige. Anmerkninger om siktelse og tiltaler på politiattesten vil bety et større inngrep i den personlige integritet fordi det er større usikkerhet knyttet til saken enn der den har vært undergitt rettslig prøving. Barn og unges behov for beskyttelse må vurderes opp mot det grunnleggende prinsippet om at en person skal ansees uskyldig inntil vedkommende er funnet skyldig etter loven og dømt.

Når det gjelder seksuelle overgrep mener departementet at skadepotensialet er spesielt stort, og at det nevnte beskyttelseshensynet må veie tungt. Hensynet til å beskytte barna mot personer der det er en viss sannsynlighet for at personen har begått seksuelle overgrep mot mindreårige tilsier at hensynet til uskyldspresumpsjonen og retten til privatliv må vike i perioden frem til siktelsen eller tiltalen eventuelt frafalles. Høringsinstansene gir i hovedsak sin tilslutning til denne vurderingen.

Det følger av dette at departementet støtter Barneombudets vurdering av at verserende saker knyttet til seksuelle overgrep mot både mindreårige og voksne bør anmerkes på politiattesten. Det er samtidig grunn til å peke på at prinsippet om at barneomsorgsattester skal vise «om vedkommende er siktet eller tiltalt» allerede følger av politiregisterloven § 39, slik Helse- og omsorgsdepartementet har pekt på i høringen. Kunnskapsdepartementet vil på denne bakgrunn ta bort setningen i høringsforslagets første ledd andre punktum der det foreslås samme formulering i barnehageloven. Dette innebærer ingen realitetsendring siden politiregisterloven § 39 vil komme til anvendelse ved utferdigelse av politiattest etter barnehageloven.

FORNYET VANDELSKONTROLL

Departementet vurderte i høringen at barnehageeier i visse tilfeller kan ha behov for tilgang på nye eller oppdaterte opplysninger, og foreslår at dette blir synliggjort med en formulering i barnehageloven som viser til politiregisterloven § 43. I forarbeidene til politiregisterloven er det presisert at bestemmel-

sen omhandler de tilfellene der politiattest tidligere er utstedt, men hvor eksempelvis barnehageeieren i ettertid har fått tilgang til informasjon som gir grunnlag til å tro at det foreligger nye opplysninger av betydning.

Kunnskapsdepartementet er enig med Justisdepartementet i at ordlyden i § 19, hvis den blir opprettholdt som foreslått i høringen, må endres for å få tydelig frem at politiregisterloven § 43 ikke er en hjemmel til å kreve ny politiattest. Når det er sagt vurderer departementet etter høringen at denne delen av høringsforslaget er overflødig siden reglene om fornyet vandelskontroll er regulert i de overordnede reglene i politiregisterloven, slik Helse- og omsorgsdepartementet har uttalt i sin høringsuttalelse. Kunnskapsdepartementet konkluderer derfor med at denne setningen ikke er nødvendig i barnehageloven § 19, og den er derfor ikke inntatt i forslaget som fremmes i lovproposisjonen. Det vil også uten en slik formulering i barnehageloven være adgang til å innhente fornyet vandelskontroll med hjemmel i politiregisterloven.

POLITIATTEST FOR PERSONER SOM HAR BODD I ANDRE LAND

Kunnskapsdepartementet foreslår ikke særskilte regler om politiattester i barnehageloven for de som har bodd i andre land, utover det som allerede følger av politiregisterloven. Når det gjelder spørsmålet om å innføre et lovbestemt krav om botid for personer med opprinnelse utenfor EØS-området, vurderer departementet at dette bør utredes nærmere før eventuell lovendring.

1.3 Forslag om rapportering av tjenestedata fra kommunale barnehager

1.3.1 Forslaget i høringsnotatet

Barnehageeiers rapporteringsplikt er i dag regulert i to forskjellige regelverk: barnehageloven og kommuneloven. I St.meld. nr. 41 (2008–2009) uttaler regjeringen at dataene som har en sentral verdi som grunnlag for å opprettholde barnehagestatistikken etter overgangen til rammefinansieringen fortsatt skal rapporteres. Det er samtidig viktig å unngå at barnehager må rapportere samme data flere ganger, og det bør legges til rette for en effektiv informasjonsinnhenting fra både kommunale og ikke-kommunale barnehager.

Kommuner rapporterer som ovennevnt regnskapsopplysninger med hjemmel i kommuneloven. Etersom kommunene benytter KOSTRA og rapporteringen gir grunnlag for å trekke ut regnskapsdata per sektor, bl.a. regnskapsdata knyttet til kommunale barnehager, får også nasjonale barnehagemyndigheter de regnskapsopplysningene som er nødvendige

for sin forvaltning. For å unngå dobbelregulering la departementet til grunn i høringen at det mest hensiktsmessige vil være at regnskapsrapportering fra kommunale barnehager fortsatt gjøres med hjemmel i kommuneloven. Det ble i høringen presisert at det ikke foreslås å innføre plikt for kommunale barnehager til rapportering av regnskapsdata med hjemmel i barnehageloven.

I høringen ble det vist til at tjenestedata fra kommunale barnehager siden 2008 har blitt rapportert gjennom BASIL (Barnehage-Statistikk-Innrapporterings-Løsning) av Kunnskapsdepartementet, en rapportering som foregår ved at den enkelte barnehage sender innen årsmelding per 15. desember. Dette er en veletablert ordning som alle barnehager følger opp rutinemessig. Kunnskapsdepartementet uttalte i høringen at denne rapporteringen bør videreføres som i dag, og at dette er viktige data som er grunnleggende for å opprettholde barnehagestatistikken etter overgangen til rammefinansiering.

Departementet foreslo at løsningen som i dag følger av barnehageloven § 7 andre ledd, med hjemmel for departementet til å fastsette retningslinjer og rapporteringsordningens rammer i forskrift, også benyttes for rapporteringen av tjenestedata fra de kommunale barnehagene. Det vil være rapporteringsordningen som i dag allerede praktiseres når det gjelder tjenestedata som dermed vil bli nedfelt i forskriften. Lovforslaget innebærer en harmonisering av kommuneloven § 49 og barnehageloven § 7.

Departementet foreslo at ordlyden i barnehageloven § 7 andre ledd utvides med en ny setning om kommunale barnehagers plikt til å rapportere tjenestedata.

1.3.2 Departementets vurdering og forslag

Departementet foreslår en endring i barnehageloven § 7 tilsvarende forslaget som ble sendt på høring.

2. Komiteens merknader

2.1 Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Gunn Karin Gjøl, Kåre Simensen, Arild Stokkan-Grande og Lene Vågslid, fra Fremskrittspartiet, Solveig Horne, Øyvind Korsberg og Ib Thomsen, fra Høyre, Linda C. Hofstad Helleland og Olemic Thommessen, fra Sosialistisk Venstreparti, Rannveig Kvifte Andresen, fra Senterpartiet, Olov Grøtting, og fra Kristelig Folkeparti, Øyvind Håbrekke, viser til at regjeringen i Prop. 120 L (2012–2013) foreslår at reglene i

barnehageloven om politiattest og rapportering av tjenestedata fra barnehageeier endres.

2.2 Forslag om å endre reglene om politiattest i barnehageloven

Komiteen viser til at politiregisterloven ble vedtatt 11. mars 2010, jf. Innst. 139 L (2009–2010). Komiteen viser til at politiattester som utstedes med hjemmel i barnehageloven skal følge de overordnede reglene om barneomsorgsattester i politiregisterloven, og at bestemmelsen om politiattester i barnehageloven må endres for å harmonere med det overordnede rammeverket i politiregisterloven.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil understreke at det er et godt prinsipp at personer som har dømt og sonet sin straff skal kunne vurderes for arbeid. Disse medlemmer mener allikevel at barnets krav til sikkerhet og trygghet i barnehagen burde gitt strengere bestemmelser enn det regjeringen har foreslått. Disse medlemmer mener det fremlagte forslaget ikke er tilstrekkelig. Disse medlemmer viser i denne sammenheng til høringsuttalelsene fra bl.a. Barneombudet, Utdanningsdirektoratet, Private Barnehagers Landsforbund (PBL), Kanvasbarnehagene, Utdanningsforbundet og Foreldreutvalget for barnehager.

Disse medlemmer mener det er vesentlig at arbeidsgiver gjennom barneomsorgsattesten bør få opplysning om flere forhold før ansettelse, og vurderer at opplysninger som f.eks. legemsbeskadigelse og besittelse av narkotiske stoffer er viktige å ha med i vurderingen før man ansetter noen til å ha omsorg for barn. Disse medlemmer mener også at personer som er dømt for saker som involverer grov vold, menneskehandel eller vold i nære relasjoner, bør utelukkes fra arbeid i barnehage.

Disse medlemmer viser til at barnehageeiere selv har gått ut og bedt om klargjøring i lovverket, og finner på bakgrunn av høringsuttalelsene det rimelig å anta at barnehageeiere også ser behovet for en tydeligere regulering enn det som er foreslått.

Til bestemmelsene om fornyet vandelskontroll viser disse medlemmer til at styrer til nå ikke har kunnet be om ny politiattest, men at ny politiregisterlov åpner for å kreve nye opplysninger etter ansettelsen «hvis vilkårene for politiattest fortsatt er til stede». Dette skal omhandle tilfeller hvor arbeidsgiver har fått tilgang til informasjon som gir grunn til å tro at det foreligger nye opplysninger av betydning. Disse medlemmer vil påpeke at denne bestemmelsen medfører at arbeidsgiver følgelig må ha kjennskap til at arbeidstager har begått nye lovbrudd for å kunne be om ny attest, og mener det kan stilles spørsmål ved om dette ivaretar barns behov for sik-

kerhet og trygghet i barnehagen på en fyldestgjørende måte. Disse medlemmer viser til at sentrale aktører som PBL mener det bør være mulighet for å kunne hente inn politiattest f.eks. hvert tredje år, og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide forslag til endringer i barnehageloven slik at politiattesten også gir arbeidsgiver opplysninger om forhold som legemsbeskadigelse og besittelse av narkotiske stoffer.»

«Stortinget ber regjeringen utarbeide forslag til endringer i barnehageloven slik at personer som er dømt for saker som involverer grov vold, menneskehandel eller vold i nære relasjoner utelukkes fra arbeid i barnehage.»

«Stortinget ber regjeringen utarbeide forslag til endringer i barnehageloven slik at det gis en generell mulighet til fornyet vandelskontroll som også omfatter andre opplysninger enn de som fremgår av hjemmelsgrunnlaget for utstedelse av den opprinnelige politiattesten.»

2.2.1 Gjennomføring av politiregisterlovens bestemmelser om barneomsorgsattest i barnehageloven

Komiteen registrerer at Kunnskapsdepartementet har valgt en løsning der barnehageloven § 19 viser til politiregisterloven § 39, og med denne henvisningen harmoniserer de to lovene når det gjelder omfanget av straffebud som skal framgå av politiattest. Komiteen støtter dette.

2.2.2 Personkretsen som skal avkreves politiattest etter barnehageloven

Komiteen viser til at regjeringen mener det bør være et absolutt krav om fremleggelse av politiattest for alle som ansettes fast eller midlertidig i barnehagen, og at det bør være lovfestet adgang for barnehageeiere og kommunen til å kreve politiattest også av andre personer uten tilsettelse som har mulighet til å være i direkte kontakt med barna. Komiteen slutter seg til dette.

2.2.3 Overtridelser av straffeloven som skal anmerkes på politiattest med hjemmel i barnehageloven, samt konsekvensen av anmerkninger på politiattest innhentet med hjemmel i barnehageloven

Komiteen viser til at den generelle vurderingen av hvilke straffebud som bør anmerkes på politiattester for personer som skal ha ansvar for eller oppgaver knyttet til mindreårige, ble gjort i forbindelse med arbeidet med den nye politiregisterloven, jf. Innst. 139 L (2009–2010). I den forbindelse er det gjort grundig avveining mellom hensynet til beskyttelse av barnet, og andre hensyn som f.eks. resosialisering og rehabilitering av personer som har begått lovbrudd. Komiteen peker på at det ved vurdering av hvilke straffebud som skal anmerkes på politiattester med hjemmel i barnehageloven, må tas i betraktning hvilke handlinger som i relasjon til barn i barnehagen er særlig alvorlige, og dermed særlig relevante. Komiteen viser til at en rekke høringsinstanser ønsker at brudd på flere straffebud skal fremgå av attesten og/eller at flere straffebud skal innebære yrkesforbud. Komiteen viser til at regjeringens forslag sammenlignet med gjeldende rett innebærer en klar utvidelse av hvilke overtridelser i straffeloven som skal anmerkes på politiattester utstedt med hjemmel i barnehageloven. Komiteen viser til at regjeringens forslag omfatter seksualforbrytelser, forsettlig drap, ran, narkotikaforbrytelser, mishandling i nære relasjoner og menneskehandel. Komiteen slutter seg til regjeringens vurderinger og støtter proposisjonen.

2.2.4 Spørsmålet om politiattest med hjemmel i barnehageloven skal omfatte verserende saker

Komiteen vil understreke at anmerkninger om siktelsler og tiltaler på politiattesten innebærer et større inngrep i den personlige integriteten enn der saken har vært undergitt rettslig prøving. Det er et grunnleggende prinsipp at en person skal ansees uskyldig inntil vedkommende er funnet skyldig etter loven og dømt. Komiteen vil imidlertid påpeke at hensynet til beskyttelse av barn og unge veier tungt, særlig i saker der siktelse eller tiltale dreier seg om seksuelle overgrep mot mindreårige. Komiteen støtter, i likhet med regjeringen, Barneombudets vurdering av at verserende saker knyttet til seksuelle overgrep mot både mindreårige og voksne bør anmerkes på politiattesten. Komiteen viser imidlertid også til at politiregisterloven allerede sikrer prinsippet om at barneomsorgsattester skal vise om vedkommende er siktet eller tiltalt.

2.2.5 *Fornyhet vandelskontroll*

Komiteen viser til at regjeringen foreslår at barnehageeiers eventuelle behov for nye eller oppdaterte opplysninger synliggjøres med en formulering i barnehageloven som viser til politiregisterloven § 43. Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

2.2.6 *Politiattest for personer som har bodd i andre land*

Komiteen viser til at regjeringen ikke foreslår særskilte regler om politiattester i barnehageloven for de som har bodd i andre land, utover det som allerede følger av politiregisterloven. Komiteen støtter dette.

Komiteen viser til at kravet om politiattest for ansettelse i norske barnehager innebærer et krav om politiattest fra Norge eller EØS-land. I politiregisterloven § 36 nr. 3 siste punktum heter det at det i lov eller forskrift gitt i medhold av lov kan stilles krav om inntil 5 års botid i Norge dersom det i forbindelse med vandelskontroll ikke kan fremlegges politiattest som nevnt i første ledd nr. 1, og dersom vesentlige samfunnsmessige hensyn tilsier det. Komiteen viser videre til at Utdanningsforbundet og Private barnehagers landsforbund (PBL) ønsker krav om botid for personer som ikke kan fremlegge attest fra sitt opprinnelsesland. Komiteen viser til departementets vurderinger i proposisjonen der det anføres at et minstekrav om botid vil gjelde samtlige utlendinger utenfor EØS-området som ikke kan fremlegge tilfredsstillende politiattest. Dersom det skulle innføres et krav om botid for personer som har utenlandsk opprinnelse, ville dette kunne utelukke mange egnede personer fra tilsetting i tidsrommet for botiden, uten at det kan dokumenteres at disse utgjør noen risiko for barna. Dette ville kunne være urimelig, oppleves som en utestengning fra norsk arbeidsliv og innebære at barnehager kan få vanskeligheter med å rekruttere nødvendig personale. Det vises i denne sammenheng til at barnehager med barn som har minoritetsspråklig bakgrunn vil kunne ha særlig behov for å tilsette personer med opprinnelse utenfor EØS-området. Departementet viser også til at en politiattest heller ikke vil gi det fulle bildet av en søkers egnethet til å arbeide i barnehagen, og kan ikke erstatte de konkrete vurderingene som den som tilsetter uansett må gjøre. Et absolutt krav om minste botid vil således etter departementets vurdering være uheldig både for barnehagesektoren og for den enkelte arbeidssøkeren. I tillegg er det generelt viktig med et arbeidsliv som inkluderer innvandrere. På den annen side må disse forholdene avveies mot behovet for å ivareta barna og deres sikkerhet. Det å unngå å ansette personer som på grunn av tidligere straffbare forhold ikke bør ha ansettelse i barnehagen er i den

forbindelse sentralt, og den generelle plikten til å vurdere om det er forhold som gjør en person uegnet for arbeid i barnehage skal selvsagt barnehageeiere oppfylle i forkant av alle ansettelser. Komiteen slutter seg til departementets vurderinger og mener ikke det bør innføres et lovbestemt krav om botid for personer med opprinnelse utenfor EØS-området.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet registrerer at politiregisterloven § 36 nr. 1 likestiller politiattester fra andre EØS-land med norsk attest. Dette innebærer at man som følge av EØS-avtalen skal godta attester utstedt i andre EØS-land. Disse medlemmer mener likevel det er viktig å presisere at dette blir gjort og ber derfor regjeringen sørge for at en har rutiner for at dette skjer automatisk.

Disse medlemmer viser til at barnehageloven krever at den som ansettes i barnehagen må legge frem politiattest. Disse medlemmer viser også til at det i proposisjonen ikke blir foreslått særskilte regler om politiattester i barnehageloven for de som har bodd i andre land, utover det som allerede følger av politiregisterloven. Disse medlemmer registrerer at regjeringen ønsker å utrede nærmere spørsmålet om å innføre et lovbestemt krav om botid for personer med opprinnelse utenfor EØS-område. Disse medlemmer ber regjeringen om at det vurderes samlet om å innføre et krav om botid for alle områder der slike politiattester kreves.

2.3 **Forslag om rapportering av tjenestedata for kommunale barnehager**

Komiteen viser til at regjeringen foreslår en lovfesting av dagens eksisterende rapportering av tjenestedata fra kommunale barnehager i barnehageloven, samtidig som den eksisterende rapporteringen av regnskapsdata fra kommunale barnehager forblir uendret med hjemmel i kommuneloven. Komiteen viser til at alle høringsinstanser med merknader støtter regjeringens forslag. Komiteen støtter også regjeringens forslag til endring i barnehageloven § 7.

3. **Forslag fra mindretall**

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen utarbeide forslag til endringer i barnehageloven slik at politiattesten også gir arbeidsgiver opplysninger om forhold som legemsbeskadigelse og besittelse av narkotiske stoffer.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen utarbeide forslag til endringer i barnehageloven slik at personer som er dømt for saker som involverer grov vold, menneskehandel eller vold i nære relasjoner utelukkes fra arbeid i barnehage.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen utarbeide forslag til endringer i barnehageloven slik at det gis en generell mulighet til fornyet vandelskontroll som også omfatter andre opplysninger enn de som fremgår av hjemmelsgrunnlaget for utstedelse av den opprinnelige politiattesten.

4. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i barnehageloven (politiattest m.m.)

I

I lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager gjøres følgende endringer:

§ 7 andre ledd skal lyde:

Kommunale barnehageeiere må legge frem opplysninger om tjenstedata. Ikke-kommunale barnehageeiere må legge frem opplysninger om tjenstedata og regnskapsdata. Departementet gir nærmere forskrifter om fremleggelse av tjenstedata og regnskapsdata.

§ 19 skal lyde:

§ 19 *Politiattest*

Den som skal ansettes fast eller midlertidig i barnehage skal legge frem politiattest som nevnt i politi-registerloven § 39 første ledd.

Barnehageeier og kommunen som barnehagemyndighet kan kreve politiattest som nevnt i første ledd for andre personer som regelmessig oppholder seg i barnehagen eller har vesentlig innflytelse på barnehagens drift.

Personer som er dømt for seksuelle overgrep mot mindreårige er utelukket fra fast eller midlertidig ansettelse i barnehager. I andre tilfeller må konsekvensene av merknader på politiattesten vurderes i det enkelte tilfellet.

Departementet gir nærmere forskrifter om gjennomføring av denne paragrafen.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 6. juni 2013

Gunn Karin Gjøl

leder

Øyvind Håbrekke

ordfører

